

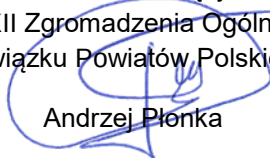
Stanowisko
XXXII Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich
w 35. rocznicę odrodzenia samorządu w Polsce

Karpacz, 12 czerwca 2025 roku

W 2025 roku minęło 35 lat od odrodzenia samorządu terytorialnego w Polsce. Wspólnoty gminne otrzymały możliwość samodzielnego zarządzania własnymi sprawami. Władza została oddana ludziom, którzy własnymi siłami i na własną odpowiedzialność mają dbać o zaspokojenie zbiorowych potrzeb poszczególnych wspólnot lokalnych. Dzisiejszy obraz Polski, zwłaszcza Polski lokalnej, jest zasługą działań samorządowców, którzy przez minione dekady działali na rzecz swoich małych Ojczyzn. Związek Powiatów Polskich składa im za to podziękowanie. Jednocześnie dostrzega pilną konieczność zachowania pamięci o czasach i ludziach początku i wzywa do systemowego dokumentowania historii samorządu.

Reforma samorządowa rozpoczęta w 1990 roku, a kontynuowana w roku 1998, nieprzypadkowo jest uznawana za najbardziej udaną reformę po zmianie ustroju. Niestety pierwsza ćwierć XXI wieku upłynęła pod znakiem działań ograniczających samodzielność jednostek samorządu terytorialnego i poddających go coraz silniejszemu nadzorowi ze strony administracji rządowej. Jest to zaprzeczenie podstawowych założeń, które przyświecały reformie samorządowej. Niezbędne jest zatem przywrócenie realnego znaczenia zasadom pomocniczości i samodzielności. Związek Powiatów Polskich oczekuje realnych kroków prowadzących do tego celu.

Musimy też pamiętać, że po 35 latach stoimy wobec nowych wyzwań. Najpoważniejszym z nich jest demografia – wyludnianie się Polski jako całości, a obszarów peryferyjnych w szczególności, jak również zaburzenie piramidy wieku. Oznacza to konieczność zastanowienia się jakie zmiany są niezbędne do poradzenia sobie z konsekwencjami wskazanych trendów. Jesteśmy przekonani, że racjonalną odpowiedzią będzie wzmocnienie roli powiatów, w tym wzmocnienie kompetencyjne związane z alokacją zadań publicznych na poziom, który będzie w stanie je efektywnie realizować. Związek Powiatów Polskich oczekuje podjęcia pogłębionej dyskusji o przyszłości samorządu terytorialnego.

Przewodniczący
XXXII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka